

OBJAVTE KYSUCE

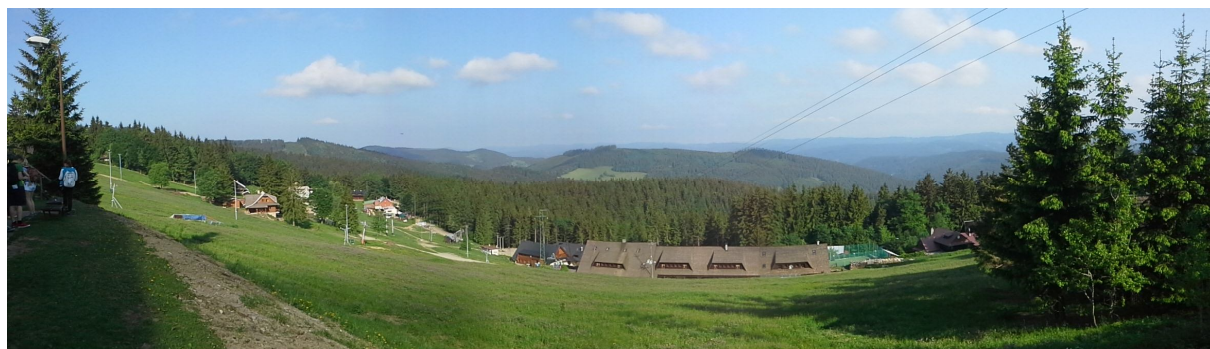
„Región, ktorý Vás očarí – pôžitok pre srdce i telo...“

NAJ turistické atraktivity a zaujímavosti Horných Kysúc za jeden deň ...

1

MAKOV - KASÁRNE

Poloha: 12 km od centra obce Makov a 51 km od Žiliny, v smere na hraničný prechod, pohorie Javorníky (905 - 1060 m.n.m), CHKO Kysuce, slovensko-moravské pohraničie. GPS súradnice: N49°19'37.514", E18°22'54.27"

Obrázok 1 Makov – Kasárne
Zdroj: Vlastný zdroj

História

Názov strediska súvisí s ubytovaním vojakov, ktorí tu v roku 1833 bránili šírenie epidémie ázijskej cholery z Uhorska na Moravu. Pohyb po hrebeni Javorníkov nebol v minulosti tak bezproblémový ako dnes. Až do vytýčenia hranice v roku 1734 sa tu odohrávali časté konflikty, kradol sa tu dobytok, občas boli aj mŕtvi. Neskôr sa rozmohlo pašeráctvo, kedy cez hory tajne prechádzali pašeráci a v nošiach na chrbtoch z Uhorska na Moravu prenášali tabak. Hranicu strážili tzv. "portáši" (strážcovia hôr) alebo tiež "obrajti", ktorí pochádzali zvyčajne z rovnakých dedín ako pašeráci a miestni zbojníci. Veľmi rizikovou sa stala tunajšia hranica v období druhej svetovej vojny, čo pripomínajú doposiaľ zachované pamätníky Slovenského štátu. V septembri 1944 sa na tomto území prebýjala zo Slovenska na Moravu partizánska brigáda Jana Žižku a v údolí Podťaté sa odohrala najväčšia bitka na českom území v období druhej svetovej vojny s nemeckými jednotkami. V období socializmu sa Kasárne nerušene rozrastali až do okamihu rozdelenia Československa v roku 1993. Do tohto obdobia výhodná poloha na slovenskom území, mimo CHKO Beskydy sa stala cez noc veľmi nevýhodnou, najmä moravskí chatári prišli nielen o prístupovú cestu, ale aj o návštevníkov. Česká strana sa po roku 1993 snažila problém Kasární vyriešiť a usilovala o posunutie štátnej hranice na rozvodný hrebeň, avšak narazila na nezáujem slovenskej SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Žiline, 2015

strany, ktorá navyše podnikala kroky vedúce ku znemožneniu dohody, napr. vybudovanie vlastnej cesty, predaj pozemkov pod chatami. Dnes sa zdá, že roky trvajúce majetkové spory sú už vyriešené, zátarasý na prístupovej ceste z Podfatého zmizli a Kasárne opäť fungujú tak ako predtým hlavne pre moravskú klientelu.

Rekreačné stredisko zimných aj letných športov

V oblasti makov Kasárne sa nachádza lyžiarske stredisko Zóna Snow, kde sú v prevádzke tri vleky s celkovou dĺžkou tratí 1,4 km. Zjazdovky sú vhodné pre náročných lyžiarov, ale i začiatočníkov. Celkový počet tratí je 4. Najväčšou výhodou je fakt, že nástupná stanica vleku je v 905 metroch nad morom, kde všetky okolité strediská majú výstupnú stanicu. Preto sa tu poväčšine nachádza dostatok prírodného snehu a umelé zasnežovanie len vykryva výpadky.

- **TIP:** Bežkárska trasa: U Melocíka – Čerenka – Nad Zápačou – Čemerka – sedlo pod Hričovcom – Bútorky – Kasárne – Bútorky – sedlo pod Hričovcom – Čemerka – Nad Zápačou – Čerenka – U Melocíka

Horská oblasť má pre veľmi kvalitné ovzdušie aj certifikát klimatických kúpeľov. Stredisko tiež ponúka možnosť turistiky a cykloturistiky v okolitých horách a taktiež zbieranie lesných plodov. Turisti môžu absolvovať hrebeňové túry s krásnymi výhľadmi na Beskydy, Vsetínske vrchy, Strážovské vrchy, Veľkú Fatru a Nízke Tatry.

Turistické chodníky z Kasární

- ✓ *Kasárne –sedlo Gežov (červená značka) – Stratenec, rozhľadňa – sedlo Gežov – Veľký Javorník – sedlo pod Veľkým Javorníkom (zelená značka) – Butorky – Kasárne.* (2 hodiny + 20 min. s prestávkami)

Obrázok 2 Pitná voda na trase
Zdroj: Vlastný zdroj

Obrázok 3 Informačná tabuľa na Stratenci
Zdroj: Vlastný zdroj

2

ROZHLADŇA NA STRATENCI

Vrch Stratenec vypínajúci sa do výšky 1055 m n. m. je najzápadnejším vrchom pohoria Javorníky. Leží v blízkosti slovensko-českej hranice, na katastrálnom pomedzí obcí Papradno a Makov. Neveľká drevená turistická rozhľadňa tu pribudla k trom betónovým krížom symbolizujúcim pamätník padlým na konci 2. svetovej vojny (z roku 1969) v júni roku 2008. Jej vyhlídková plošina však presahuje okolité vrcholky stromov, čo postačuje na veľmi pekné výhľady na obidve strany moravsko-slovenského pomedzia. K zastrešenej vyhlídkovej plošine vedú strmé zalomené schody bez zábradlia. Súčasne s vybudovaním rozhľadne pribudli v jej blízkosti krytý prístrešok so stolom a lavicami, informačná tabuľa a

SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Žiline, 2015

mapa. To všetko v rámci projektu Turistická trasa Javorník, na ktorom sa podieľali obce Papradno a na moravskej strane Karolinka.

- Poloha: N 49°18'54,3'', E 18°20'06,1''
- Výška: 8 m
- Výška plošiny: 5 m
- Počet schodov: 24

GPS súradnice: N49°18'54", E18°20'6"

Obrázok 4 Z rozhľadne na Stratenci
Zdroj: Vlastný zdroj

Obrázok 5 Pamätná tabuľa
Zdroj: Vlastný zdroj

VEĽKÝ JAVORNÍK (1071 m n.m.)

Nachádza sa v katastrálnom území obce Makov, nad strediskom cestovného ruchu Makov-Kasárne. Je najvyšším vrcholom Javorníkov. Na jeho severozápadnom svahu leží najstaršia prírodná rezervácia na Kysuciach vyhlásená v roku 1967.

Obrázok 6 Z rozhľadne na Stratenci
Zdroj: Vlastný zdroj

Výmera verejnosti neprístupnej rezervácie je 13,95 ha a tvorí ju prirodzená jedľobučina so značnou prímiesou smreka a má charakter palesa. Čistota vzduchu v tejto oblasti je analogická s podobnými kúpeľami v oblasti Tatier - vhodná na liečenie nešpecifických chorôb dýchacích ciest.

SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Žiline, 2015

Obrázok 7 Na ceste z Veľkého Javorníka

Zdroj: Vlastný zdroj

➤ **TIP: Iné odporúčané turistické trasy v okolí Makov - Kasárne**

- ✓ Penzión Javorník – Butorky – Sedlo Lemešná – Pindula – Bumbálka (14 km)
- ✓ Penzión Javorník – Bútorky – Sedlo Čierna voda – Nad Zapačou – Pod Čerenkou – Melocík (13 km)
- ✓ Penzión Javorník – Sedlo Gežov – Strateneč (tri križe) – Malý Javorník – Portáš – Kohutka (13 km)

➤ **TIP: Odporúčané cykloturistické trasy v okolí Makov - Kasárne**

- ✓ Nižný Kelčov - Makov-Kasárne (13,6 km, modrá, stredne náročná)
- ✓ Nižný Kelčov (žel.st.) - Makov - Makov (Kopanice) - sedlo Lemešná - Kasárne (chaty, clo) - Veľké Karlovice (ČR) (Dĺžka: 14 km, ťažká)
- ✓ Spojka Kasárne – Petrovická dolina (2,9 km, žltá, stredne náročná)

Supraštruktúra

Priamo v stredu sa nachádza viacero ubytovacích a stravovacích zariadení. Odporúčame nasledujúce:

Horský hotel Fran ***

Služby: ubytovanie v dvojlôžkových až štvorlôžkových izbách (kapacita: 50 lôžok), reštaurácia, herňa, krytý bazén, sauna, spoločenská miestnosť... Viac na www.fran.sk.

Horský hotel Hájenka ***

Služby: ubytovanie v dvojlôžkových izbách (kapacita: 60 lôžok), reštaurácia (kapacita: 60 osôb) wellness (masáže, sauny), multifunkčné ihrisko, ponúka ubytovanie aj pre školské skupiny, firemné eventy a svadby... Viac na www.hajenkahotel.sk.

Penzión Javorník **

SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Žiline, 2015

Služby: ubytovanie v dvojlôžkových až štvorlôžkových izbách, v apartmáne (kapacita: 67 lôžok), reštaurácia (kapacita: 70 osôb), salónik, terasa, masáže, sauny, herňa, školenia, semináre... Viac na www.javornik.skyweb.sk.

Turistická chata LKJ Zlín (lyžiarskeho klubu Javorník)

Služby: ubytovanie v štvorlôžkových až šesťlôžkových izbách, spoločenská miestnosť, bufet, požičovňa bicyklov, volejbalové ihrisko, gril, ohnisko, ping-pong, trampolína, detský nafukovací bazén ... Viac na www.kasarna.com.

Horská chata Bačkárka

Služby: ubytovanie v izbách a v 2 apartmánoch (kapacita 75 lôžok), plochy na kempovanie a stanovanie, trampolína, autodráha, sauna, kupacie kade, ping-pong, ihrisko, wifi, parkovanie ... Viac na www.backarka.cz.

3

BREST HRABOLISTÝ U PAPAJI

Obrázok 8 Brest hrabolistý
Zdroj: Vlastný zdroj

Je jeden z najmohutnejších príkladov brestu hrabolistého v strednej Európe. Rastie v hornej časti osady Papajovci, patriacej do katastrálneho územia obce Makov v časti Kopanice v blízkosti červenej turistickej značky vedúcej na hrebeň Javorníkov, smer Semeteš. Rastie v nadmorskej výške 720 m. Poprsný obvod kmeňa je 590 cm, pri koreňoch 1180 cm. Výška stromu je 30 m a odhadovaný vek 400 rokov, niektorí odhadujú vek až na 600 rokov, čo ho radí k najstaršiemu brestu hrabolistému v strednej Európe. Pri snehovej kalamite v decembri 2005 sa niekoľko konárov poškodilo. Na jar 2006 prebehlo ošetrovanie a vyváženie koruny tohto vzácného stromu.

Prístup: V obci Makov, smer na Makov - Kopanice (z hlavne cesty pri Chate Makov odbočíte vľavo cez most), na prvej križovatke za obchodom odbočíte vľavo a pokračujete cca 1,5 km.

GPS súradnice: N49°20'55", E18° 28' 27.44"

➤ **TIP: turistika: osada Papajovci (U Papaji) – osada Trebulovci – Solisko – prameň Kysuce – osada Papajovci (U Papaji) (dĺžka 6 km, nenáročná trasa, trvanie: 2,5 hodiny).**

4

RODNÝ DOM JOZEFA KRONERA V STAŠKOVE

Veľký slovenský herec Jozef Kroner sa narodil v malom strážnom domčeku v Staškove v tzv. „vochterne“ v rodine železničiara 20. marca 1924. Zomrel 12. marca 1998 v Bratislave. Domček však za posledné dve desaťročia chátral. S jeho rekonštrukciou sa po majetkovoprávnom vysporiadaní

SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Žiline, 2015

začalo v lete 2010 a domček bol dokončený v jeseni 2011. Dnes je verejnosti prístupná pamätná izba venovaná hercovi a jeho rodine. GPS súradnice: N49° 25' 23.63" E18° 41' 22.78"

- **TIP:** Viac sa dozviete na www.tuul.sk – prezentácia o J. Kronerovi. Vstupné je dobrovoľné. Otváracie hodiny nájdete na web stránke: <http://cvcstaskov.edupage.org/text4/> alebo dohodou na telefónnom čísle: 0902 755 910. Odborný výklad trvá 10-15 min.
- **TIP:** Náučný chodník Jozefa Kronera (bližšie informácie v tuule – prezentácia o J. Kronerovi)

Obrázok 9 Rodokmeň J. Kronera
Zdroj: Vlastný zdroj

Obrázok 10 Soška Oscara
Zdroj: Vlastný zdroj

SUDOPARK KLOKOČOV

5

Sudopark je výsledkom snahy, ktorej cieľom bolo obnoviť pôvodnú osadu v Klokočove U Varmusov na funkčný areál pre rodiny s deťmi, obchodných cestujúcich na kratšie aj dlhšie pobyty. Obnova areálu začala v roku 2006 a dnes je k dispozícii zatiaľ prvá časť areálu. V areáli sa nachádzajú aj domčeky pôvodnej architektúry, ubytovať je možné sa v zrekonštruovaných dreveniciach; v tzv. sedliackom dome, meštiackom dome, v drevenici u studniara, kachliara ap. Veľkou atrakciou sú kúpacie sudy, ktoré majú liečebný účinok ako sauna, jazdenie na koňoch, vychádzky na kočoch alebo saniach ťahanými koňmi. Viac sa dozviete na videu a www.sudopark.sk.
GPS súradnice: N 49.4716° E 18.58049°

Obrázok 11 V Sudoparku
Zdroj: Vlastný zdroj

SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Žiline, 2015

Obrázok 12 V Sudoparku
Zdroj: Vlastný zdroj

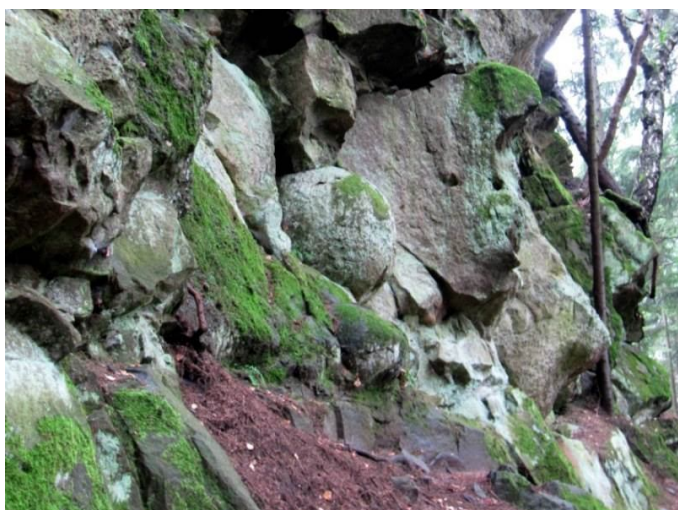

Obrázok 13 Reštaurácia v Sudoparku
Zdroj: Vlastný zdroj

➤ **TIP:** Ak máte záujem o odborný výklad v Sudoparku alebo jazdenie kontaktujte priamo majiteľa pána Radovana Jakuša na sudopark@sudopark.sk, 0915 558 811 alebo riaditeľku oblasťnej organizácie Kysuce Ing. Emíliu Sloviakovú na: riaditelka@regionkysuce.sk, 0948 339 264.

➤ **TIP:** Klokočovské skálie

Na ceste do Sudoparku sa nachádza Klokočovské skálie, ktoré patrí k menej známym prírodným pamiatkam. Jednoznačne najatraktívnejšou "zložkou" pieskvcov v Klokočove sú kamenné gule - guľovitá odlučnosť pieskvcov. V nevelkom počte vykúkajú z horniny v strmo odrezanej skalnej stene. Najväčšia aj najobchytnejšia kamenná guľa môže mať asi polmetrový priemer. Ukážka kamenných gúl nie je vzácna ani tak veľkosťou - na Kysuciach sa nachádzajú aj krajšie, väčšie a menej poškodené ako v Klokočove. Zaujímavý je skôr ich výskyt v prirodzenom odkryve, teda nie v lome, záreze atď. Nachádza sa tu doposiaľ najväčšia odkrytá kamenná guľa s priemerom asi 260 cm. Ich pôvod a vznik je viac-menej stále zahalený rúškom tajomstva.

➤ **Pristup:** po modro značkovanom turistickom chodníku, ktorý sa začína pri hlavnej ceste. Po pomerne strmom ale našťastie veľmi krátkom stúpaní sa dá ku Klokočovskému skáliu dostať za necelých 10 – 15 minút.

Obrázok 14 Klokočovské skálie
Zdroj: www.vypadni.sk

6

ROPNÝ PRAMEŇ V KORNI

Ojedinelý európsky unikát - prirodzený povrchový výver ľahkej ropy s občasnými výronmi samozapaľujúceho sa metánu sa nachádza v blízkosti osady Muchovci v obci Korňa. Výver, ktorý dokumentuje roponosnosť flyšových vrstiev, obsahuje vysoké percentá olejov. Napriek tomu, že sa jedná o veľmi kvalitnú ropu, vrty v okolí - s ktorými sa začalo už na konci 19. storočia, nepreukázali také množstvo ropy, aby sa vyplatila priemyselná ťažba. Prameň bol v r. 1984 vyhlásený za prírodnú pamiatku. Ropná aróma, ktorá vzdialene pripomína benzín, sa nad týmto miestom vznáša najviac v suchom a snečnom období. Vyviera a pomaly tečie udržiavaným kanálikom cez roľu okolo cesty, až celkom do údolia a do miestneho potoka. Ropa je pritom vysokokvalitná, ide o parafinickú ropu s malým obsahom síry a vysokým obsahom cenných olejov a ďalších látok.

Ropu sa v predvojnovom období snažili ťažiť nemeckí investori. Pochopili však čoskoro, že by nemuselo byť toľko ropy, aby to pokrylo náklady a tak aj z tohto dôvodu plány stroskotali. Ropa z prameňa v Korni sa už počas druhej svetovej vojny používala ako nelegálne svietidlo. Svojvoľný výver ropy je len na Kysuciach a v Kostarike. Využitie tohto ojedinelého samovyvieracieho prameňa sa však ukázalo ako nákladné. Prameň sa po niekoľkých metroch stráca, látky z neho sa však včas odparia, a tak zatiaľ nebol s ním, čo sa týka ekológie, žiadny problém. V minulosti niektorí záujemcovia chceli postaviť v Korni kúpele. Podobné ako v Darkove v Karvinej na severnej Morave, kde plynom z podzemia vyhrievajú vodu. Ťažba ropy sa v Korni ukázala ako nerentabilná, využitie tohto zdroja formou kúpeľov sa preto javilo ako najefektívnejšie. Aj tento plán však stroskotal. Výdatnosť prameňa mal overiť prieskumný vrt. Vrt potvrdil prítomnosť vody s množstvom nerastných minerálov, je však studená. Ohrievať by ju mohol plyn, ktorého zásoby sú tam tiež. Momentálne sa uvažuje o využívaní ložísk plynu, ktorý by bolo možné v budúcnosti v obci ťažiť, pre potreby vykurovania v obci. Plyn CH₄ uniká aj na mieste ropného výveru. GPS súradnice: N49°24'49" E18°32'29"

Obrázok 15, 16 Pri ropnom prameni
Zdroj: vlastný zdroj

SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Žiline, 2015

7

PÚTNICKÉ MIESTO ŽIVČÁKOVÁ

Vrch Živčáková, ako súčasť Turzovskej vrchoviny, sa nachádza vzdušnou čiarou asi 3 km východne od mesta Turzovka. Vrchol má nadmorskú výšku 787,7 metrov. Areál pútnického miesta Živčákovej je rozprestretý na lesnej čistinke v starom smrekovom lese. Stretá sa tu viacero chodníkov z Turzovky, Korne, Vysokej, či Kelčova, aby sem priviedli všetkých tých, ktorí sem prišli hľadať, prosieť, či ďakovať. Je to miesto, kde sa vraj pred viac ako polstoročím (1958) zjavila Panna Mária. V blízkosti zjavenia sa nachádzajú „liečivé“ pramene. Na mieste zjavenia sa nachádza kaplnka Panny Márie Kráľovnej pokoja, kde sa počas roka konajú púte a bohoslužby. Kaplnka spadá pod farský úrad v obci Korňa. Skutočnou raritou miesta je detviasky kríž, ktorý Živčákovej venovali obyvatelia tejto rázovitej obce. Viac sa dozviete na www.zivcakova.sk
GPS súradnice: N49°23'40.19", E18°34'36.34"

Obrázok 17 Detviasky kríž
Zdroj: vlastný zdroj

Obrázok 18 Jedna z kaplniek
Zdroj: vlastný zdroj

Obrázok 19 Pramene
Zdroj: www.zivcakova.sk
SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Žiline, 2015

Pre ďalšie praktické informácie je možné kontaktovať:

- ✓ **Medzinárodné informačné centrum Turzovka**
R. Jašíka 023 54 Turzovka
041/435 38 06

- ✓ **Organizácia cestovného ruchu Kysuce**
Námestie slobody 30
022 01 Čadca
Ing. Emília Sloviaková
0948 339 264
riaditelka@regionkysuce.sk

Elektronické zdroje použitej literatúry

- <http://zaujímavosti.net/priroda/kvalitna-ropa-z-ropneho-pramena-v-korni-tecie-z-luky-rovno-do-potoka/>
- <http://www.treking.cz/regiony/stratenec-rozhledna.htm>
- <http://vypadni.sk/sk/GeoObject/Detail/1385>
- <http://www.zonasnowmakov.sk/index.php>
- http://cestovani.idnes.cz/cesko-slovensky-vylet-ktery-nezklame-hrebenovka-pres-javorniky-pxh-/tipy-na-vylet.aspx?c=A091111_125625_igcechy_tom
- www.regionzilina.sk
- www.javornik.skyweb.sk
- http://www.turistika.e-kysuce.sk/index.php?option=com_content&task=view&id=277&Itemid=117
- <http://kroner.sk/rodny-dom-jozefa-kronera/>
- <http://www.sudopark.sk/index.php/sudopark>
- <http://www.trojmedzie.sk/index.php/pozrite-sa-na-/144-koransky-ropny-prame-a-kamenne-gule-prirodne-pamiatky-svetoveho-vyznamu>
- <http://www.trojmedzie.sk/index.php/pozrite-sa-na-/144-koransky-ropny-prame-a-kamenne-gule-prirodne-pamiatky-svetoveho-vyznamu>
- <http://kysuce.sme.sk/c/5337027/ropny-pramen-v-korni-je-znova-aktivny.html#ixzz3dxuutEv3>